

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Politika, ki sama sebe pokopava.

Liberalci, naj stojijo na narodnostnem ali marksističnem (socialističnem) stališču, se bojijo vere v politiki kot hudič križa. Prave pravcate živčne pretresljuje jim povzročajo krščanska, katoliška vera, ako se pojavi na javni pozornici. »Zmaj, klerikalni zmaj je pred vratki: to se jim odtrga od ustnic kot klic, ki se v njem meša njihov hipen strah z njihovo še večjo in trajno hudobnostjo. Katoliška ideja je sicer strah za slabo vest lažnjivega liberalizma in naprednjaštva, za državo in njen prospek pa je prava sreča.

To misel je nedavno izrazilo poudaril šentgalenski škof (v Švici) g. dr. Scheinwiler ob priliki stoletnice konservativne ljudske stranke šentgalenskega kantona. Rekel je: »Država mora imeti živ interes za stranko, ki se v vseh vprašanjih in nalogah oslanja na pravila naravnega prava in na krščansko vero. Vprav danes se tudi izven katoliških krogov vedno bolj uvideva potreba in blagodejni vpliv tega stališča. Politika, ki vero izključuje, sama sebe pokopava. Saj daje vera državi pravo in zadnjo utemeljitev. Država temelji v družalni naravi človeka, ta

narava pa je s vsemi svojimi silami in potrebami, torej tudi s svojim družabnim nagonom, božje delo.

Vera zajamčuje avtoriteto državni upravi. Brez krepkega vodstva je nemogoče trajno složno sožitje ljudi in velikih ljudskih skupin. Tako postaje avtoriteta naravna potreba, torej spet posledica božje volje. In baš to dejstvo, da avtoriteta temelji v Bogu, izključuje vsako samovoljnost ter daje avtoriteti pravilo in merilo. Vera končno kliče narodnemu zastopniku, parlamentarcu: Tvoja resna dolžnost je, da delaš ne za sebične in enostranske svrhe ali za cilje svoje stranke, marveč za splošno blaginjo. Vera hoče vsemu političnemu življenju vtisniti pečat resnice, pravice in ljubezni ter iz njega izključiti vsako vrsto laži, sovraštva in sramotilnega pačenja. — Tehtne in pomenljive besede preizkušenega švicarskega škofa! Politika brez vere sama sebe pokopava. Tudi državo pokopava. To naj pomnijo tisti, ki nasprotujejo pojavu vere v javnosti ter jo natolcujejo kot klerikalno zadevo. Vera spada v državno politiko!

kvartet; če jih je 8 skupaj, ustanovijo 12 društev. Izmed znancev imamo tu prijatelje g. dr. Korošca. Izdali so ti gospodje dva letaka za abstinenco. To se pravi, na volišče ne pojdejo. Kaj znači ta politika? Zakaj dr. Korošec tega ni storil, ko je bil star 20 let? Kaj pa dr. Maček? Njegova politika je najbolj nejasna. Nič ne pove, nič ne govori. Vse je šepetajoča agitacija. Ko so ga vprašali po programu, je dejal, da bo povedal potem, ko bo izvoljen. To je mačka v vreči. So pa ljudje, ki ga bodo volili. Slovenci pač tega ne bodo storili. Gospod Hodžera po volilnem zakonu ne bo mogel s svojo skupinico doseči ničesar. Socijalisti so mi bili simpatični. Če se sedaj razteza marksistični nauk tudi med kmečko ljudstvo, je to demagogija. G. Ljotič. Bojevniško gibanje sem v začetku spremljal z velikimi simpatijami. Pozneje pa je stvar dobila smeri, ki ne morejo biti v skladu z realno politiko, ker je vodstvu predvsem manjkala izkušnja.

Pa brez zamere.

Pod tem naslovom piše »Glas naroda« dne 17. aprila: »Časih je bilo težko postati tudi samo kandidat, ker je bilo treba kandidatom kaj znati. Sedaj pa

se pripelje v deželo tuj človek in po cestah izprašuje popotnike: »Pardon, ali hočete srez, ali bi kandidirali? Kako se pišete, kaj ste?« In že piše in ga vodi na sodišče, da overovi njegov podpis. Kandidat ne vpraša ne po listi, ne po programu, samo to pravi: »Kaj mi boste pa dali? Ravno en jur bi mi prav prišel!« Ti volilec boš imel 5. maja kandidatov na izbero. Vprašal se boš: kaj sem res tako neumen v očeh teh ljudi, ki postavljajo fiziologe prekole za kandidate?«

Bojevniki ne smejo kandidirati.

V nedeljo, 14. aprila, je bil v Ljubljani pod vodstvom g. kateheta Rateja izredni zbor odposlancev vseh bojevniških krajevnih organizacij. Izvolilo se je novo vodstvo organizacije s predsednikom g. Vidmarjem in podpredsednikom g. Ratejem na čelu. Nato je bil sprejet z večino proti 27 glasovom predlog, da se izključijo iz »Boja« vsi podpisniki okrožnice g. Kustra, namreč gg. Kuster, Fabjančič in drugi. Nasledje je bilo soglasno sklenjeno, da »Prelom« ni več glasilo »Boja« in bojevnikov, nego da bo odslej glasilo bojevnikov list »Bojevnik«. Ob zaključku je bila sprejeta še resolucija, ki pravi, da je »Boj« rodoljubna, nepolitična in nadstrankarska organizacija in se zaradi tega po svojih pravilih kot taka ne more spuščati v volilno borbo.

Državna kandidatna lista na dveh avtomobilih.

Kako obsežno, težko in naporno delo, posebno če je združeno z ovirami, je sestava državnih kandidatnih list, se vidi iz obsega sestavljenih list. Kandidatna lista g. Jevtiča je sestavljena po poročilu listov iz 35 map, za vsako okrožje posebna mapa. Vse spise, ki v svoji celoti tvorijo državno kandidatno listo, so uradniki notranjega ministrstva na dveh avtomobilih prepeljali v poslopje kaznijskega sodišča v Beogradu, ki bo to listo pregledalo in potrdilo.

Naslednji da je kaznijsko sodišče to listo potrdilo. Vseh poslancev se v državi vol. 338, za te mandate se poteguje na Jevtičevi listi 778 kandidatov, v človek jih se za 29 mandatov poteguje 63 kandidatov. V četrtak so bile vložene pri sodišču tri opozicijske kandidatne liste: Jugoslovanske narodne stranke z nosilcem dr. Hodžero, lista z nosilcem dr. Mačkom in socialistična lista z nosilcem dr. Topalovičem. V petek sta bili vloženi Ljotičeva lista in lista g. Bože Maksimoviča

V NAŠI DRŽAVI.

Predvolitveni paberki.

Pred volitvami malo zopet popaberujemo po časnikih. O vrednosti naperkovane blaga bodo sodili čitatelji.

Kako soč g. Pucelj.

V Cerknici na Kranjskem v nedeljo, 14. aprila, je za g. ministrom dr. Marušičem govoril tudi g. Ivan Pucelj. Rekel je po poročilu »Glas naroda«: Mnogo se govori o volitvah tako in tako. Sedanje volitve se v marsičem razlikujejo od prejšnjih. Ali se jim bodo vsi odzvali? Ne! Tega nihče ne veruje. Odzvali se ne bodo zato, ker je naša narava slaba. Vsi smo polni zmot in napak. In teh napak imamo vprav v političnem življenju vse preveč. Kriza je tu. Krizi pa se je treba prilagoditi. In da se ta prilagoditev izvaja, nam je pokazala vlada s svojim širokim razumevanjem socialnih vprašanj. Mi Slovani bolujemo na nesložnosti. Če 3 Slovenci sedijo v gostilni, zapojejo že

Priljubljeni prebaovi
uporabljajte znani
PLANINKA - čaj
BAHOVEC
Pristen je le v plombriranih paketih
Lekarna
Mr. Bahovec, Ljubljana
Reg. br. 76 od 5. II. 1932.

BANOVINSKI DAVŠČINE.

Finančni minister je odobril proračun dravske banovine za 1935—1936. Novi proračun znaša v splošnih dohodkih 83.65 (1934—35 85.16) milijonov Din in ravno toliko v izdatkih. Dohodki banovinskih podjetij in ustanov so izkazani s 49.9 (40.07) milijonov, izdatki pa s 35.64 (30.14) milijonov Din. V davčnem oziru nam prinaša novi proračun te-le izpremembe: zniža se skupna določila na državne neposredne davke od 70 na 63%. Med trošarinami je za enkrat ukinjena samo trošarina na premog. Med taksami so odpadle te-le: taksa na sečnjo gozdov, taksa na živinske potne liste, davščina na šmarnico ter davščina na motorna vozila.

Na novo pa se vpeljejo te-le takse: na posest in nošenje orožja, taksa za prenos lastništva na živinskih potnih listih in nekatere banovinske administrativne takse in doklada k državnim taksam po zakonu o taksah. V tem poglavju so obsežene tudi večinoma prejšnje takse na pooblastitve in dovolila. Banovinske takse so naslednje: v banovinskih poslih se pobira 50% doklada k istovrstni državni taksi po raznih tarifnih postavkah, odnosno 100% doklada k postavki 229.

Za prenos lastništva na potnem listu je določena banovinska taksa za drobnico na 2 Din, za veliko žival pa na 4 Din. Takso plača kupec.

Banovinska trošarina na električni tok za razsvetljavo je povišana. Doslej je znašala za tok za razsvetljavo 15 par od kilovatne ure pri ceni toka do 6 D, 10 par pri ceni toka nad 6 Din, odslej pa je določena na 20 par pri ceni do 4.99 D, 15 par pa pri ceni nad 4.55 Din, pri ceni nad 7 Din za kilovatno uro pa se te trošarine ne plača. Ukinjena pa je trošarina na tok za pogon in aparate, ki je doslej znašala 1.5 pare za uro, ter za elektrotelne in slične svrhe, ki je znašala 0.25 pare od ure. Podvojena je trošarina na kvas od 2 na 4 D. Preurejena je tudi banovinska trošarina na pnevmatiko.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Črni dan Nemčije.

Stari Rimljani so zabeležili v svoji zgodovini dan 2. avgusta 216 pred Kr., ko je bila njihova vojska od slavnega vojskovodje Hanibala iz Kartage premagana in uničena pri Kanah, kot črni dan. Kot svoj črni dan mora narodno-socialistična Nemčija beležiti 17. april 1935. Ni bila sicer premagana na

bojnem polju, toda obsojena ne samo od Evrope, marveč od vsega kulturnega sveta. Svet Zveze narodov v Ženevi je namreč 17. aprila sprejel soglasno — samo zastopnik Danske se je vzdržal glasovanja, pa tudi samo pogojno — resolucijo, ki se v njej ugotavlja naslednje: Vestna izvršitev vseh pogodbenih obveznosti je glavno pravilo mednarodnega življenja in pogoj za ohranitev miru; bistveno načelo prava Zveze narodov je, da se nobena država ne more odreči pogodbenih obveznosti ali spremembi pogodbenih določb, razen v sporazumu z ostalimi pogodbenimi državami; proglašitev vojaškega zakona od 16. marca 1935 po nemški vladi je v nasprotju s temi načeli; s to enostransko akcijo se ni mogla ustvariti nobena pravica; ta enostranska akcija, ki je vrgla v mednarodni položaj nov element nemira, se mora označiti kot ogražanje evropske varnosti. Zato svet Zveze narodov izjavlja, da se je Nemčija hudo pregrešila proti vsem obstoječim načelom in je s tem prekršila mednarodno pravo. Z ozirom na to vabi svet Zveze narodov vse tiste države, ki so podpisale splošen načrt glede varnosti v Londonu 3. februarja 1935, ali pa k temu pristopile, da izvedejo organizacijo evropske varnosti in v okviru Zveze narodov sklenejo pogodbe, ki jim je cilj ohranitev miru. Sklene se tudi, da se ustanovi poseben

odbor, ki bo predlagal ukrepe, da bo pogodba Zveze narodov še bolj učinkovita pri organizaciji ohranitve miru ter bo zlasti določil gospodarske in finančne sankcije (kazni) proti vsaki državi, naj bo članica Zveze narodov ali ne, ki bi ogrožala mir s kršitvijo mirovnih pogodb. — Sprejeta resolucija, ki je glasna in soglasna obsodba Nemčije, je v javnem mnenju Nemčije delovala vprav porazno. Nemci so upali, da jih bodo vsaj njihovi zavezniki Poljaki branili v Ženevi, toda poljski zunanji minister Beck je glasoval za obsodilno resolucijo. Izid ženevskega glasovanja je potrdil popolno osamljenost Nemčije. Narodno-socialistična Nemčija bo morala uvideti, da se Evropa ne da več preplašiti z rožljanjem pruske sablje.

Odstop vlade na Bolgarskem. Bolgarska vlada generala Zlateva je izdala odlok, da se prepeljejo na otok Sv. Anastazije pri Burgasu voditelji opozicije proti sedanji vladi. Med interniranci sta bila med drugimi bivša ministrska predsednika Cankov in Georgijev. Proti temu ukrepu vlade so se postavili trije ministri in odstopili. Radi ostavke treh ministrov je odstopila celokupna vlada generala Zlateva. — Kralj je ostavko sprejel.

Priloge za evharistični kongres.

V kratkem dobijo posamezne župnije obširna vprašanja glede udeležbe na kongresu. In to je sedaj ena najvažnejših nalog, da namreč ugotovimo, koliko bo iz posameznih krajev udeležencev. Udeležba iz posameznih župnij bo v neki meri vsaj tudi slika evharističnega navdušenja. Seveda bodo marsikje sedanja kriza pa oddaljenost in še druge ovire krive, da tudi pri najboljši volji ne bo mogoče poslati na kongres onega števila, ki bi odgovarjalo dejanskim željam in hrepenenjem. A župnijski pripravljalni odbori naj bi storili vse, da se čim več ovir odstrani in čim večjemu številu vernikov omogoči prihod na kongres. Revnim naj bi pomagali premožnejši. Tu naj se izkaže pravo občestveno mišljenje, ki mora družiti katoličane, zlasti še, če gre za tako prvobitne stvari, kot je proslava Najsvetejšega. Župnijski pripravljalni odbori naj dalje izvedejo tudi primerno agitacijo za udeležbo in za prijavo udeležbe. Zato mora veljati načelo: Vsakdo, ki se bo udeležil kongresa, se mora pri svojem župnijskem pripravljalnem odboru, odnosno pri župnem uradu prijaviti in si že vnaprej vse potrebno zagotoviti glede vožnje, prenočišča in prehrane. Število udeležencev je potrebno vedeti tudi radi tega, da bo mogoče pravočasno pripraviti dovolj obsežne prostore za stanovska zborovanja in tudi vse potrebno ukreniti glede skupnih pobožnosti, zlasti skupnega obhajanja. — Z vso ljubeznijo se takoj

oprimate dela in skrbite, da bo udeležba iz vaše župnije čim najbolj častna!

Ljudsko petje na evharističnem kongresu.

Himna »Povsod Boga« v novi obliki (z novim besedilom in izvornim napevom) močno užiga. V ljubljanski stolnici jo je nedavno ob duhovnih vajah z velikim navdušenjem prepevala množica več sto mož in fantov na kraju vsake slovesnosti. Kaj takega smo slišali samo še na Dunaju, kjer so tisoči in tisoči dunajskih mož od ministra do pometarja zdržema peli 14 kitic dolgo »Prisega Jezusovemu Srcu«. Pri nas nas tako veličastno moško ljudsko petje čaka pri moški polnočnici med 29. in 30. junijem na Stadionu. Tam bodo zbrani desetisoči naših vernih mož in fantov in bodo pri sv. maši iz globoko vdanih src vsi peli slavo presv. R. T. — Zato se pesmi, ki so napevane za ljudsko petje, povsod učite in jih pogosto, nedeljo za nedeljo, pojte! — Pesem »Povsod Boga« naj najprej zbori nekaj nedelj in praznikov zapored pojo na koru, da pridejo spremembe ljudstvu v uho. Pa jo bo kar brž vse znalo. V ljubljanski stolnici se je niso nič posebej učili, pa so jo ljudje takoj prvi večer za pevci krepko poprijemali. Novo besedilo z napevom vred bo natisnjeno tudi v kongresni izkaznici, da jo bo vsak udeleženec z besedilom drugih pesmi imel v rokah.

Mladinsko petje na evharističnem kongresu.

Da ne bo dvomov glede pesmi pri mladinski slovesnosti dne 29. junija zjutraj na Stadionu, sporočamo, da se bo pesem »Lepa si, roža Marija« pela po znanem napevu, kakor jo splošno pojo po Štajerskem in Kranjskem in so jo še celo Hrvti prevzeli. Izdal jo je Mav v 2. zvezku Marijinih pesmi za mešani zbor, lani pa Premri v »Cerkvenem Glasniku« za dvoglasni ženski zbor. Pesem »Tebe ljubi moja duša« se bo pela po znanem hrvaškem napevu. Natisnjena je v Premriovi »Cerkveni ljudski pesmarici«.